

CONTENT

Introduction

1

1. Die Eiszeit / The Ice-Age / Jääkausi

Tuomas Käsälä, Iida Irvansuu, Iiro Irvansuu

Alexander Nothelfer, Hildegard Sautter, Moritz Weinbuch

- Der Einfluss der Eiszeiten auf Moore in Zentraleuropa und Fennoskandia*
- 1.1 INFLUENCE OF THE ICE AGE ON MIRES IN CENTRAL EUROPE AND FENNOSCANDIA 5
Jääkausien vaikutus Keski-Euroopan ja Fennoskandian soihin.
- 1.1.1. *Eiszeiten / Ice ages / Jääkaudet* 5
- 1.1.2 *Deutschland / Germany / Saksassa* 7
- 1.1.3 *Finnland / Finland / Suomessa* 9
- Phänomen der Landhebung (nur in Finnland)*
- 1.1.4 Land-uplift phenomenon (in Fennoscandia only) 10
Maankohoaminen (Vain Fennoskandiassa)
- Verschiedene Wege wie ein Moor entstehen kann*
- 1.2. DIFFERENT WAYS HOW A MIRE CAN ORIGINATE 11
Eri suonmuodostumistavat
- Paludifikation (Wald wird zu Moor)*
- 1.2.1. Paludification (former forest turning into mire) 11
Metsämaan soistuminen
- Verlandung (offene Wasserfläche wird zu Moor)*
- 1.2.2. Terrestrialisation/Infilling (open water turning into mire) 13
Järvien umpeenkasvu
- Moorentstehung entlang der Küste (emporgestiegenes Land wird zu Moor)*
- 1.2.3. Coastline mire formation (uplifted land turning into mire) 15
Vesijättömaan soistuminen

2. Mire types and their typical vegetation

Sonja Leponiemi, Sonja Leppäniemi, Eriikka Viisteensaari

Annika Birk, Lina Kiebler, Julia Lang

- 2.1. *Niedermoore (Aapa-Moore)/ AAPAMIRE / Aapasuo* 16

	<i>Neva Moor (Niedermoortyp in Finnland)</i>	
2.1.1.	Neva fen (a special type of fen in Finland) <i>Neva</i>	16
	<i>Letto Moor (Niedermoortyp in Finnland)</i>	
2.1.2.	Letto fen (a special type of fen in Finland) <i>Letto</i>	17
2.2.	<i>Palsa Moor / PALSAMIRE/ Palsasuo</i>	19
2.3.	<i>Hochmoore / RAISEDBOG / Keidas- eli kohosuo</i>	20
2.4.	WHERE DO YOU FIND THE DIFFERENT MIRE TPYES?	22
	<i>Typische Vegetation in Moorgebieten</i>	
2.5.	TYPICAL MIRE VEGETATION <i>Tyypillistä suokasvillisuutta</i>	23
	<i>Niedermoorpflanzen, die in Finnland und Deutschland auftreten</i>	
2.5.1.	Fen plants found in Finland and Germany <i>Aapasuon kasvillisuutta Suomessa ja Saksassa.</i>	23
	<i>Hochmoorpflanzen, die in Finnland und Deutschland vorkommen</i>	
2.5.2.	Raised bog plants in Finland and Germany <i>Kohosuon kasveja Suomessa ja Saksassa.</i>	24
	<i>Hochmoorpflanzen, die nur in Finnland vorkommen</i>	
2.5.3.	Raised bog plants found in Finland only <i>Kohosuon kasveja, joita esiintyy vain Suomessa.</i>	27

3. Torfabbau / Peat Production / Turvetuotanto

Jiska Gröhn, Mari Hotakainen
Laura Terzenbach, Stephan Maier

	<i>Nutzung von Torf in Deutschland und Finnland</i>	
	USAGE OF PEAT IN GERMANY AND FINLAND <i>Turpeen käyttö Suomessa ja Saksassa</i>	28
	<i>Verwendung von Torf in Finnland</i>	
3.1.	The use of mires in Finland <i>Soiden käyttö Suomessa</i>	28
	<i>Auswirkung des Torfabbaus auf die Umwelt in Finnland</i>	
3.2.	Effects of Peat Mining to Nature in Finland <i>Turvetuotannon vaikutukset Suomen luontoon</i>	31
	<i>Verwendung des Torfes in Deutschland</i>	
3.3.	Usage of peat in Germany <i>Turpeen käyttö Saksassa</i>	33

3.4.	Torfabbau / Peat harvest / Turpeen nosto	36
3.5.	Energieträger / Energy source / Polttoaine	38

4. Naturschutz / Nature Conservation / Luonnonsuojelu

Jenni Liedes, Salla Ojala
Sabrina Schöllhorn, Magdalena Vogt

	Geschützte Moore in Finnland	
4.1.	CONSERVATION OF MIRES IN FINLAND	39
	Soiden suojelu Suomessa	
	Finnland – Land der Moore	
4.1.1	Finland – Land of mires	39
	Suomi – Soiden maa	
	Naturschutz in Finnland	
4.1.2.	Nature conservation in Finland	39
	Luonnonsuojelu Suomessa	
	Die Gegend Veteli-Halsua-Kaustinen	
4.1.3.	Veteli-Halsua-Kaustinen area	41
	Veteli-Halsua-Kaustinen alue	
	Naturschutz in Deutschland - Beispiel: Bad Wurzach	
4.2.	NATURE CONSERVATION in GERMANY – EXAMPLE: BAD WURZACH	47
	Luonnonsuojelu Saksassa -Esimerkki Bad Wurzach	
4.2.1.	Warum?/Why? / Miksi?	47
	Was wird in Bad Wurzach für den Naturschutz getan? Wie ?	
4.2.2.	What is done for nature conservation in Bad Wurzach? How?	47
	Mitä luonnonsuojelutoimia Bad Wurzachissa tehdään? Miten?	

APPENDIX

Finnish – English – German Dictionary of the most important words

Jens Federhen, Tatu Jurvansuu

PROGRAMMES OF THE TWO EXCHANGES

CD-Rom: A: 2 weeks in Bad Wurzach

Kleo Model, Petteri Karhukorpi

 B: 2 weeks in Veteli

Tarja Aho, Kati Reiman